

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Геоєкології і землеустрою»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою

доц. _____ Сергій Мовчан

“ _____ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЦІЇ»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності
241 «Готельно-ресторанна справа»
(на основі повної загальної середньої освіти)
Факультет агротехнологій та екології

2020 – 2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи курортології та рекреації» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 241 – «Готельно-ресторанна справа» – Мелітополь, ТДАТУ, 2020. – 10 с.

Розробник: Людмила Даценко, Максим Ганчук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри геоєкології і землеустрою
Протокол від. № __ від “__” _____ 2020 року

Завідувач кафедри ГЕЗ

доц. _____ Сергій Мовчан

Схвалено методичною комісією факультету АТЕ зі спеціальністю 241 – «Готельно-ресторанна справа» СВО «Бакалавр».

Протокол від № __ від “__” _____ 2020 року

Голова, доц. _____ Олена Григоренко

©Даценко Л.М., Ганчук М.М., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	<u>Обов'язкова</u>	
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність: 241 – готельно-ресторанна справа	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		3-й	5-й
Тижневе навантаження: - аудиторних занять _2_ год. - самостійна робота студента _6_ год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	12 год.
		Лабораторні заняття	
		Практичні заняття	12 год
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	66 год.
		Форма контролю: <u>Диференційований залік</u>	

2. МЕТА

Метою викладання дисципліни є усвідомлення студентами спеціалізації «Готельно-ресторанна справа» місця і ролі «Основи курортології та рекреації» в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

Завдання курсу :

- Сформувати у студентів поняття про курортологію як комплексну науку, розкрити етапи її розвитку та охарактеризувати сучасний стан;
- Познайомити з класифікацією та географією курортів Світу, розглянути основні тенденції розвитку курортів різних країн;
- Познайомити з класифікацією та географією курортів України, виділити та охарактеризувати основні курортно-рекреаційні райони;
- Розкрити суть та проблеми лікувального туризму як сучасного напрямку курортної медицини;
- Розкрити значення природних лікувальних ресурсів України у відновленні здоров'я населення, познайомити студентів з їх класифікацією та способами використання у цілях оздоровлення;
- Сформувати у студентів поняття про важливе значення використання природних лікувальних чинників у профілактиці захворювань серця, опорно-рухового апарату, захворювань органів дихання, травлення тощо;
- Познайомити студентів з основними показами та протипоказами застосування природних лікувальних ресурсів а також правилами відбору хворих на курорти;
- Виявити сучасні проблеми функціонування та розвитку санаторно-курортних територій України.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати і розуміти:

- структуру та зміст навчальної дисципліни;
- основні терміни, поняття і визначення;
- законодавчі акти, що регулюють здійснення курортної діяльності в Україні;
- основні типи природних лікувальних чинників, їх поширення по території України та вплив на здоров'я й самопочуття людини при використанні у лікувальних технологіях курортних установ;
- принципи розміщення і функціонування курортів і санаторно-курортних закладів а також закономірності формування курортно-рекреаційних районів на території України;
- інноваційні методи та технології, що використовуються для покращення стану здоров'я на курортах Світу та в Україні;
- основні тенденції розвитку курортів Світу.

вміти:

- формулювати основні поняття та положення курсу;

- знаходити, використовувати і аналізувати статистичну та картографічну а також Інтернет інформацію по основних темах курсу;
- використовувати галузеві законодавчі акти у навчальній, науковій та практичній діяльності;
  - аналізувати основні природні лікувальні чинники з позицій можливості їх використання для покращення стану здоров'я при різних захворюваннях;
  - характеризувати основні типи курортів на території України, визначати їх лікувальний профіль та спеціалізацію.

3. ПРОГРАМА

МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ПРО РЕКРЕАЦІЮ. РЕКРЕАЦІЯ І ВІДПОЧИНОК

1. Рекреація, її місце серед інших наук.
2. Вільний і рекреаційний час.

ТЕМА 2. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Типи рекреаційних ресурсів.
2. Оцінка культурно-історичних ресурсів.
3. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал.
4. Типи оцінки природних рекреаційних ресурсів.

ТЕМА 3. РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ. КЛАСИФІКАЦІЯ І СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Класифікація рекреаційної діяльності за суспільною функцією і технологією.
2. Класифікація рекреаційної діяльності за періодичністю і територіальною ознакою.
3. Класифікація рекреаційної діяльності за характером організації.
4. Класифікація рекреаційної діяльності за кількістю учасників.
5. Класифікація рекреаційної діяльності за її тривалістю.
6. Класифікація рекреаційної діяльності за ознакою рухливості.
7. Класифікація рекреаційної діяльності за сезонною ознакою.
8. Класифікація рекреаційної діяльності за характером використовуваних транспортних послуг.
9. Класифікація рекреаційної діяльності за віковими показниками.
10. Класифікація рекреаційної діяльності за правовим статусом.
11. Класифікація рекреаційної діяльності за тривалістю.

МОДУЛЬ 2

ТЕМА 4. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ

1. Стародавня історія розвитку санаторно-курортної справи.
2. Історія розвитку санаторно-курортної справи в Росії до 1917 року.
3. Історія розвитку санаторно-курортної справи в радянський та сучасний періоди.

ТЕМА 5. КУРОРТИ ТА ЇХ ТИПИ

1. Типи курортів.
2. Місткість рекреаційних центрів.

ТЕМА 6. КЛІМАТИЧНІ КУРОРТИ. КЛІМАТОТЕРАПІЯ

1. Характеристика кліматичних курортів.
2. Аеротерапія.
3. Геліотерапія.
4. Таласотерапія (морські купання).
5. Кумисолікування.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість					балів
			годин					
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС		
Змістовий модуль 1.								
1-2	Лекція 1	Поняття про рекреацію. Рекреація і відпочинок	2					
	Практична робота 1	Поняття про рекреацію. Рекреація та відпочинок			2		10	
	Самостійна робота 1	Поняття територіальної рекреаційної системи				8	2	
3-4	Лекція 2	Рекреаційні ресурси	2					
	Практична робота 2	Рекреаційні ресурси			2		10	
	Самостійна робота 2	Рекреаційна оцінка ландшафтів				8	2	
5-6	Лекція 3	Рекреаційна діяльність. Класифікація і структурні особливості рекреаційної діяльності	2					
	Практична робота 3	Рекреаційна діяльність			2		10	
	Самостійна робота 3	Рекреаційна оцінка водних об'єктів				8	3	
7-8	Самостійна робота 4	Грунтово-рослинний покрив і його рекреаційна оцінка				8	3	
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10	
Всього за змістовий модуль 1 - 44 год.			6		6	32	50	
Змістовий модуль 2.								
9-10	Лекція 4	Історія розвитку санаторно-курортної справи	2					
	Практична робота 4	Рекреаційна сутність санаторно-курортної справи			2		10	
	Самостійна робота 5	Мінеральні джерела та води. Класифікація природних лікувальних вод				8	2	

11-12	Лекція 5	Курорти та їх типи	2				
	Практична робота 5	Курорти та їх типи			2		10
	Самостійна робота 6	Лікувальні грязі та їх види. Грязелікування				8	2
13-14	Лекція 6	Кліматичні курорти. Кліматотерапія	2				
	Практична робота 6	Кліматотерапія			2		10
	Самостійна робота 7	Унікальні природні лікувальні ресурси				8	3
15-16	Самостійна робота 8	Охорона природи на рекреаційних територіях та курортах				10	3
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 46 год.			6		6	34	50
Всього з навчальної дисципліни - 90 год.							100

5. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль 1.

1. Рекреація, її місце серед інших наук.
2. Вільний і рекреаційний час.
3. Типи рекреаційних ресурсів.
4. Оцінка культурно-історичних ресурсів.
5. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал.
6. Типи оцінки природних рекреаційних ресурсів.
7. Класифікація рекреаційної діяльності за суспільною функцією і технологією.
8. Класифікація рекреаційної діяльності за періодичністю і територіальною ознакою.
9. Класифікація рекреаційної діяльності за характером організації.
10. Класифікація рекреаційної діяльності за кількістю учасників.
11. Класифікація рекреаційної діяльності за її тривалістю.
12. Класифікація рекреаційної діяльності за ознакою рухливості.
13. Класифікація рекреаційної діяльності за сезонною ознакою.
14. Класифікація рекреаційної діяльності за характером використовуваних транспортних послуг.
15. Класифікація рекреаційної діяльності за віковими показниками.
16. Класифікація рекреаційної діяльності за правовим статусом.
17. Класифікація рекреаційної діяльності за тривалістю.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль 2.

1. Стародавня історія розвитку санаторно-курортної справи.
2. Історія розвитку санаторно-курортної справи в Росії до 1917 року.
3. Історія розвитку санаторно-курортної справи в радянський та сучасний періоди.
4. Типи курортів.
5. Місткість рекреаційних центрів.
6. Характеристика кліматичних курортів.
7. Аеротерапія.
8. Геліотерапія.
9. Таласотерапія (морські купання).
10. Кумисолікування.

6. Рекомендована література

1. Бабов К.Д., Кулик В.В. та ін. Організація санаторно-курортного лікування та оздоровлення в Україні// Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Вид-во Київського університету, 2002. - с.
3. Біленький К. Е., Єжов В. В. Клімато-курортологічна характеристика України // Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
4. Єжов В. В., Торохін О.М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
5. Єжов В.В., Гоженко О.А. та ін. СПА-технології у відновлювальній медицині і курортології: стан та перспективи розвитку в Україні//Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
6. Колесник Е.О. та ін. Літопис курортної справи України//Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
7. Курорти України: минуле та сучасність. Санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця». – К.: ТАМЕД, 2002.
8. Кусков А.С., Лысикова О.В. Курортология и оздоровительный туризм: Учеб. пособие. – Ростов н./Д.: Феникс, 2004. – 320 с.
9. М. Рутинський. Інновації на ринку рекреаційних закладів: поява і розвиток СПА-курортів//Географія і туризм: європейський досвід. – Матеріали III міжнародної наукової конференції. – Львів: жовтень, 2009. – С. 150 – 153
- 10.Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. – Львів, 1997. – С. 114 – 135, 181 – 249.
- 11.Михайло Рутинський. Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи//http://tourlib.net/statti_ukr/rutynsky.htm
- 12.О.М. Нікіпелова. Лікувальні грязі (пелоїди) України // Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. – 432 с.
- 13.Панасик Є.М. та ін. Загальна фізіотерапія і курортологія. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
- 14.Рутинський М. Класифікація та типологія курортів // Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна, 2007. – Вип. 34. - С. 236-246.
- 15.Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2006. – 264 с.
- 16.Туристична курортологія / Укл.: Бойко І.Д., Савранчук Л.А. – Чернівці: Рута, 2007. – 116 с.
- 17.Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.